

1. Panimula: Ano ang tinutukoy na “paglimot sa sariling wika”?

Sa konteksto ng iyong pag-aaral, ang paglimot sa sariling wika (first language attrition) ay tumutukoy sa pagbaba ng kaalaman o kasanayan sa unang wika (Filipino) ng isang indibidwal dahil sa mababaw na paggamit o madalas na paggamit ng ibang wika (Schmid, 2011). Maaari itong magpakita bilang pagbaba ng bokabularyo, paghina ng gramatika, pagbagal sa pag-produce, o pagtaas ng salitang nahiram mula sa wikang banyaga.

2. Pangunahing Teoryang Kakailanganin

- **Teorya ng Language Attrition (Schmid & Köpcke at iba pa)** — nagbibigay-definisyon at sistematikong pag-unawa sa proseso ng paglimot sa unang wika; pinag-aaralan ang mga cognitive at sosyal na mekanismo ng attrition (Schmid, 2011).
- **Inhibitory Control Model (Green, 1998)** — nagpapaliwanag kung paano ang kontrol at pagpipigil (inhibition) ng isang wikang ginagamit ng bilingual ay maaaring magdulot ng pansamantalang o pangmatagalang pagbaba ng pagiging aktibo ng L1 kung ang L2/L3 ang madalas gamitin.
- **Usage-based / Experience-driven approaches (Bybee, 2010)** — binibigyang-diin ang papel ng input at paggamit: kung kulang ang pag-expose at practice sa L1, bababa ang accessibility at produktibidad nito.
- **Sikolingwistikong pag-uugnay: Domain at Language Shift (Fishman, 1991)** — sinusuri kung saang mga domain (paaralan, tahanan, trabaho, peer group) ginagamit ang Filipino at kung paano naglilipat ang paggamit tungo sa wikang banyaga; kritikal ito sa pag-unawa ng social causes ng attrition.
- **Identity at Motivational Frameworks (Norton, 2000; Gardner, 1985)** — tinitingnan kung paano ang identidad, motibasyon at attitude ng mag-aaral tungo sa Filipino at wikang banyaga ay nakakaapekto sa pagpapanatili o pagkawala ng wika.
- **Code-switching at Contact Linguistics (Poplack, 1980; Myers-Scotton, 1993)** — tumutulong maintindihan kapag ang ‘paghalo’ ng Filipino at banyagang wika ay indikasyon ng shift o simpleng adaptasyon ng bilingual repertoire.

3. Integratibong Teoretikal na Balangkas (Step-by-step)

1. **Depinisyon ng mga pangunahing konstruk:** I-defina ang "paglimot" (hal. pagbaba sa leksikal na access, sintaktikong accuracy, fluency) at ihiwalay ito mula sa pansamantalang favoritism o code-switching.
2. **Mekanismong kognitibo:** Ipaliwanag kung paano ang inhibition at reduksyon ng activation ng L1 (Green, 1998; Schmid, 2011) at ang kakulangan sa input/practice (Bybee, 2010) ay nagdulot ng measurable na pagbaba.
3. **Mekanismong sosyal:** Gamitin ang domain analysis ni Fishman (1991) — tukuyin kung saang domain lumilipat ang paggamit sa wikang banyaga (paaralan, akademya, social media, peer interaction) at kung paano ito pinapalakas ng school policy, peer pressure, o employment requirement.
4. **Identidad at motibasyon:** Iugnay ang attitudinal variables (Norton, Gardner) — kung ang mag-aaral ay may positibo o negatibong view sa Filipino, ito’y makaaapekto sa pagpili ng wika at sa pangmatagalang maintenance.
5. **Manifestasyon sa pag-uugali ng wika:** Tukuyin ang mga palatandaan (lexical retrieval problems, interference ng L2, syntactic simplification, increased code-switching) at paano sukatin ang mga ito.

6. **Moderating factors:** Edad ng unang pagkakatad, edad ng pagkakatad (if abroad), tagal ng exposure sa banyagang wika, family language policies, at socio-economic status.

4. Mga Hypothesis o Pag-aasahan (Halimbawa)

- H1: Mas mataas na oras ng akademikong paggamit ng wikang banyaga ay kaugnay ng mas mataas na grado ng paglimot sa Filipino (sukat: performance sa leksikal na test at narrative fluency).
- H2: Negatibong attitudinal stance o mababang identidad sa Filipino ay nagpapalakas ng wika-shift at mas malalang attrition.
- H3: Mataas na antas ng paggamit ng Filipino sa tahanan at komunidad ay nagpoprotekta laban sa attrition.

5. Operasyonal na Pag-measure (Mga panukalang instrumento)

- Objektibong pagsusuri: Picture naming task (lexical access), narrative elicitations (fluency at grammar), grammaticality judgment tasks.
- Self-report: Language use diaries / questionnaires (pagkakahati ng oras sa paggamit ng mga wika sa iba't ibang domain).
- Sikolinggwistikong etnograpiya: Observer notes sa school interactions, mga recording ng klase o peer group.
- Attitudinal measures: Likert-scale items tungkol sa pagkakakilanlan, pride, at utility ng Filipino.
- Qualitative interviews: Malalim na panayam sa karanasan ng mag-aaral—pakiramdam, kahirapan, coping strategies.

6. Pag-uugnay ng Teorya at Metodolohiya: Halimbawa ng Analytical Strategy

Gamitin mixed methods: Quanti para sa ugnayan ng paggamit (input) at performance ng L1; quali para sa identity at subjective experience. Regression models o structural equation modeling para suriin moderator effects (hal. family language policy bilang buffer). Thematic analysis ng interviews para ma-extract ang identity/motivational themes.

7. Pag-adapt sa Kontekstong Pilipino

I-contextualize ang teorya gamit ang lokal na literatura sa code-switching (Taglish), edukasyon (medium of instruction), at language policy (K to 12, university language policies). Sa pagdidisenyo ng instruments, gumamit ng materyales at tasks na kultural na angkop (lokal na narrative prompts, karaniwang salita sa pang-araw-araw na Filipino).

8. Mungkahi sa Disertasyon / Papel

- Simulan sa malinaw na operational definition ng "paglimot" at scope (e.g., mga undergrad na Filipino major, o mga estudyanteng nag-aaral sa medium-English universities).
- Gamitin theoretical integration: cognitive (inhibition/activation) + usage-based + sociolinguistic domain + identity frameworks.
- Ilagay malinaw na measurement plan (objective tests + diaries + interviews) at analytical approach na magpapakita ng causal/associative relations.

9. Pangwakas: Paano magbibigay-linaw ang teoretikal na batayang ito?

Ang inilahad na teoretikal na batayan ay nag-uugnay ng cognitive mechanisms (paano nawawalan ng accessibility ang L1) at social causes (bakit nagiging dominante ang wikang banyaga sa ilang domain), kasama ang identity/motivational factors na nagpapaliwanag ng indibidwal na pagkakaiba. Sa pamamagitan ng mixed-methods na disenyo at malinaw na operationalization, maaaring masukat at ma-interpret ang mga karanasan ng mga mag-aaral ng Filipino sa paggamit ng wikang banyaga at ang posibleng paglimot sa sariling wika.

10. Mga Pangunahing Sanggunian (Suggested readings / citations)

- Schmid, M. S. (2011). *Language Attrition*. Cambridge University Press.
- Green, D. W. (1998). *Mental control of the bilingual lexico-semantic system*. (Inhibitory Control Model).
- Bybee, J. (2010). *Language, Usage and Cognition*. Cambridge University Press. (usage-based approaches)
- Fishman, J. A. (1991). *Reversing Language Shift: Theoretical and Empirical Foundations of Assistance to Threatened Languages*. Multilingual Matters.
- Norton, B. (2000). *Identity and Language Learning: Gender, Ethnicity and Educational Change*. Longman.
- Poplack, S. (1980). "Sometimes I'll start a sentence in Spanish y termino en español": Toward a typology of code-switching. *Linguistics*.
- Myers-Scotton, C. (1993). *Social Motivations for Codeswitching: Evidence from Africa*. Clarendon Press.
- Pavlenko, A., & Jarvis, S. (2002). Bidirectional transfer. (tungkol sa interlanguage at transfer effects).

Nota: Para sa mga lokal na pag-aaral sa Pilipinas (code-switching, language policy, at empirical studies tungkol sa Filipino at English), inirerekomenda mong hanapin ang mga artikulo ni Ma. Lourdes S. Bautista at iba pang lokal na mananaliksik sa sociolinguistics at language policy, pati na ang mga ulat mula sa Komisyon sa Wikang Filipino o local university research journals.

Kung gusto mo, maaari kong tulungan kang i-draft ang eksaktong teoretikal na balangkas (isang pahina o 2–3 pahinang bahagi) na maaari mong i-paste sa proposal o thesis—sabihin mo lang kung anong populasyon (hal. undergrad students, OFWs, exchange students) at anong wikang banyaga ang pokus (Ingles, Korean, Japanese, atbp.).